

Fråga om avgiftsskyldighet för en fastighet som varit ansluten till kommunens spillvattennät sedan år 1991 och omfattad av verksamhetsområdet sedan år 1993 men som - trots att kommunen upplysts om anslutningen - påförts anläggningsavgift först år 2003 enligt då gällande taxa.

E och M äger fastigheten S 2:23 sedan år 2002. Dessförinnan ägdes fastigheten av C S, som i sin tur köpte fastigheten år 1984. Fastigheten ligger sedan år 1993 inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna spillvattenanläggning. Fastigheten ingick även dessförinnan i verksamhetsområdet för den allmänna renvattenanläggningen.

E och M yrkade att Va-nämnden skulle fastställa att de inte är avgiftsskyldiga för anslutningsavgift avseende fastigheten S 2:23.

Kommunen bestred yrkandet och yrkade för egen del att E och M skulle åläggas solidarisk betalningsskyldighet för anslutning till den kommunala spillvattenanläggningen med 58 839 kr 97 öre jämte ränta.

E och M anförde: Anslutningen av S 2:23 till kommunal spillvattenledning och intagningen av fastigheten i kommunens verksamhetsområdet för avloppsnätet skedde under tidigare fastighetsägares innehavsperiod. Kommunen bör därför ställa sitt anspråk till denne. Ofullständiga kommunala förvaltningsrutiner synes vara den huvudsakliga orsaken till dröjsmålet med fakturering av anläggningsavgiften. 11 § va-lagen bör vara tillämplig, dvs. att ny ägare av fastighet inte svarar gentemot huvudmannen för avgift som förfaller till betalning före tillträdesdagen. Vid fastighetsköpet informerades de grundligt om vatten- och avloppsanslutningarna. De har därför inte haft skäl att ifrågasätta huruvida anläggningskostnaden var betald eller att ytterligare fördjupa sig i frågan. De har därför inte brustit i den undersökningsskyldighet som åligger dem som köpare.

Under år 1990 byggdes ett antal småhus i området. I samband därmed skulle en ny väg anläggas och under det arbetet grävdes C S avloppsrör av. Den grävansvarige sade då att C S skulle få anslutas till den allmänna spillvattenanläggningen, vilket också skedde. C S fick inget erbjudande från kommunen om anslutningen och hade då ingen tanke på att han skulle betala för anslutningen. Eftersom kommunen inte informerade C S om att en avloppsledning skulle dras utanför hans fastighet och han inte heller erbjöds att ansluta sig till det kommunala avloppsnätet är kommunens anspråk sedan länge preskriberade. Någon underrättelse om förbindelsepunkt har veterligen inte skett till fastighetsägaren. Bortsett från att frågan om vem det var som anslöt till förbindelsepunkten är oklar, blev det fastighetsägaren som år 1991 upplyste kommunen om att fastigheten var ansluten. År 1991 fick C S en enkät från kommunen genom Miljö- och hälsoskyddskontoret gällande inventering av enskilda avlopp, vilken han besvarade och då angav att fastigheten var ansluten till kommunalt va. För den enskilde medborgaren är kommunen en enhet som kan antas ha kommunikation mellan de olika enheterna, varför vilken enhet som skickat enkäten är irrelevant.

Kommunen anförde: Kommunen har ingen kännedom om när den faktiska anslutningen till den kommunala spillvattenanläggningen gjordes eller vem som utförde den. Den faktiska anslutningen är inte avgörande för betalningsskyldighet. Det var först år 2002 som uppgift om upprättad förbindelsepunkt skickades till fastighetsägarna. Avgiftsskyldighet uppkom först i och med att fastigheten upptogs i verksamhetsområdet. Det vitsordas att miljökontoret företog enkätundersökning bland de fastighetsägare som inte var upptagna som anslutna till kommunalt avlopp enligt va-verkets förteckning. Kommunen bestrider inte att tidigare fastighetsägaren C S kan ha uppgett att fastigheten var ansluten till kommunalt avlopp. C S har själv angett att han vid den faktiska anslutningen varken fått erbjudande om anslutning från kommunen eller att det var någon från kommunen som verkställde anslutningen. C S har vidare uppgett att han inte reflekterat över att han inte behövde betala bruksavgifter för avlopp. C S kan som tidigare fastighetsägare inte från kommunen ha bibringats uppfattningen att han inte behövde erlägga anläggningsavgift för fastigheten. Rättslig grund för uttagande av avgift uppkom när fastigheten intagits i verksamhetsområdet och uppgift om förbindelsepunkt meddelades. Kommunen vet inte varför C S inte erbjöds att ansluta sig till den allmänna spillvattenanläggningen år 1993 i samband med utvidgningen av verksamhetsområdet. Räntekravet grundas på att utsänd faktura avseende anläggningsavgift förföll till betalning den 10 april 2003.

Va-nämnden yttrade:

E och M har som grund för att de inte skall vara avgiftsskyldiga för påfordrad anläggningsavgift anført att kravet är preskriberat och att kravet i allt fall borde riktas mot tidigare ägaren.

Vad gäller preskriptionsfrågan gör nämnden följande bedömning.

Enligt 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar (va-lagen) skall ägare av fastighet inom sådan anläggnings verksamhetsområde betala avgifter till anläggningens huvudman, om fastigheten behöver anordningar för vattenförsörjning och avlopp samt behovet inte kan med större fördel tillgodas på annat sätt än genom anläggningen. Enligt samma bestämmelse inträder avgiftsskyldigheten när huvudmannen har upprättat förbindelsepunkt för fastighetens anslutning och underrättat fastighetsägaren därom. I praxis har slagits fast att fastighetsägaren skall få underrättelse dels om att förbindelsepunkt har upprättats, dels om punktens läge samt att meddelande i dessa båda avseenden skall ha lämnats för att avgiftsskyldigheten skall inträda.

Huvudmans för allmän va-anläggning avgiftsfordran på en privatperson har i praxis ansetts som en konsumentfordran och således underkastad treårspreskription.

Frågan är när fordringen kan anses ha uppkommit. Det är ostridigt att i målet aktuell fastighet sedan början av 1990-talet är faktiskt ansluten till den allmänna spillvattenanläggningen och att någon anslutningsavgift för denna nytighet inte har erlagts. Som framgår ovan inträder avgiftsskyldighet när huvud-

mannen har upprättat förbindelsepunkt och underrättat fastighetsägaren härom. Den i lagen avsedda underrättelsen om förbindelsepunkt utgör en rättshandling från huvudmannens sida och det är huvudmannen som avgör när underrättelse skall ske och som sålunda bestämmer när den i lagstiftningen föreskrivna avgiftsskyldigheten skall göras gällande. Sådan underrättelse är normalt en förutsättning för att kommunen tvångsvis skall kunna påföra anläggningsavgift och förutsätter inte faktisk anslutning. Faktisk vetskap om upprättad förbindelsepunkt erhållen på annat sätt än genom huvudmannens underrättelse saknar betydelse för frågan om avgiftsskyldighetens inträde.

Att tidigare fastighetsägare faktiskt anslutit fastigheten till den kommunala avloppsanläggningen innebär inte att sådan underrättelse om punktens läge som anges i va-lagen och som grundar avgiftsskyldighet har meddelats. Inte heller den omständigheten att den tidigare fastighetsägaren i svar på en enkät från Miljö- och hälsoskyddskontoret vid Höganäs kommun år 1991 uppgett att han var kommunalt ansluten innebär att avgiftsskyldighet har inträtt. Kommunen har obesträtt gjort gällande att underrättelse om att förbindelsepunkt har upprättats har översänts till E och M den 6 december 2002. Det är vidare utrett att tidigare fastighetsägare från kommunen inte har erhållit underrättelse om upprättad förbindelsepunkt. Den i målet aktuella betalningsskyldigheten kan med hänsyn till det ovan anförda inte ansetts ha inträffat dessförinnan, varför preskription således inte har inträtt.

Vad så angår frågan mot vem kommunens fordran skall riktas gör nämnden följande bedömning.

Enligt 11 § va-lagen svarar ny ägare av fastighet inte gentemot huvudman för avgift som förfaller till betalning före tillträdesdagen. Av detta följer att ny ägare svarar gentemot huvudmannen för avgifter som förfaller till betalning fr.o.m. tillträdesdagen. Enligt 27 § tredje stycket va-lagen skall avgift betalas vid anfordran och dröjsmålsränta utgå på obetalt belopp från dagen för anfordran. Detta innebär att avgiften förfaller till betalning denna dag, även om normalt ges visst anstånd med betalningen. Den omständigheten att avgiftsskyldighet enligt 9 § andra stycket va-lagen – och alltså rätt för huvudman att kräva betalning – kan ha inträtt tidigare saknar betydelse i nu aktuellt hänseende.

Kommunen utfärdade faktura på anläggningsavgift för avlopp den 7 mars 2003, vilken förföll till betalning den 10 april 2003. Det är ostridigt att kommunen inte dessförinnan har krävt ägare av i målet aktuell fastighet på anläggningsavgift. Eftersom kommunens fordran förföll till betalning efter det att E och M tillträdde fastigheten svarar de gentemot kommunen för avgiften. Vad sökandena upplysts om av tidigare fastighetsägare beträffande fastighetens anslutning till kommunalt va påverkar inte deras skyldighet att till kommunen betala anläggningsavgift för avlopp.

Med hänsyn till det anförda är E och M betalningsskyldiga.

I fråga om avgiftens storlek har nämnden väckt frågan, om inte fastigheten borde ha anslutits till den allmänna avloppsanläggningen redan år 1993, och det nu fordrade kapitalbeloppet i så fall borde kunna relateras till anslutnings-

avgiften vid denna tid samt brukningsavgifterna därefter. Detta synsätt bygger på den allmänna skyldigheten för borgenären att begränsa gäldenärens kostnader, eller som här ett uttryck för den kommunala likställighetsprincipen, dvs. att fastighetsägaren inte skall behöva betala mer än andra fastighetsägare, när omständigheterna i övrigt är lika. Utredningen ger emellertid vid handen att ett sådant synsätt inte skulle minska det fordrade beloppet i detta mål.

Sammanfattningsvis skall alltså E och M:s talan ogillas. Detta innebär samtidigt att de är betalningsskyldiga och att kommunens talan skall bifallas. Avgift skall betalas enligt taxa. Om fordrad ränta råder inte tvist.

E och M:s talan ogillas.

E och M förpliktas att till Höganäs kommun solidariskt betala femtioåttatusenåttahundratrettionio (58 839) kr 97 öre jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 10 april 2003 till dess betalning sker.

Beslut 2004-10-04, BVa 44

Mål nr Va 27/03